

De 3^{de} stand – ambachtslieden en boeren

Opdracht: Bekijk het filmpje en los de vragen op. Je kan ook steeds het antwoord gaan zoeken in de teksten.

De ambachtslieden

OPDRACHT 1: Lees de tekst 'Helden en hulpelozen' (de middeleeuwen).

In de steden waren veel ambachtslieden die allerlei dingen met de hand maakten. De beste ambachtslieden werden leermeesters genoemd. De meesters leerden hun vak aan jongens die **in de leer** waren. Zij moesten ongeveer zeven jaar werken en oefenen voordat ze ambachtsman konden worden. Als een ambachtsman leermeester wilde worden, moest hij eerst een meesterwerk maken. Een jury van leermeesters beoordeelde of het goed genoeg was.

Handarbeiders voegden zich samen in **gilden**. Voor elk beroep was er een aparte gilde. De gilden beslisten over lonen, werktijden, werkomstandigheden, prijzen en zelfs hoeveel er **geproduceerd** mocht worden. Handarbeiders moesten contributie betalen om lid te worden van een gilde. Vrouwen mochten geen lid zijn. Sommige gilden hadden veel geld en waren erg invloedrijk. Zij hielpen arbeiders die te oud of te ziek waren om te werken.



ZINDEREN!

De beul had zo'n laag aanzien dat niemand met hem wilde trouwen. Een vrouwelijke misdadiger kon zelfs vrijgesproken worden als zij erin toestemde om met de beul te trouwen!



Ambachtslieden die harnassen maakten, behoorden tot het Harnassen Gilde. Zij maakten ook maliën en wapens.

Het maken van maliën

-  Een metalen draad wordt om een buisje gewikkeld. Daardoor ontstaat er een spiraal.
-  De cirkels van de spiraal worden losgesneden. Elke cirkel vormt een schakel.
-  Elke schakel wordt door een nauwe opening geduwd. Hierdoor overlappen de uiteinden.
-  Verschillende schakels worden door elkaar heen geweven en dicht gehamerd.



De vrouw en kinderen van de meester hielpen soms mee in de werkplaats. Vaak ging een jongen bij zijn vader in de leer.

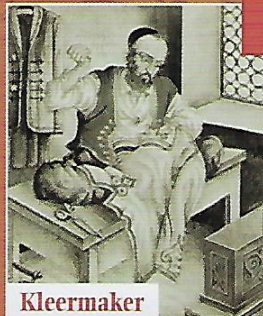
Vreemde middeleeuwse beroepen

Barbier: een barbier knipte haar. Hij opereerde ook en trok tanden uit!

Voller: vollers wasten het geweven wollen textiel. Dit deden ze door het in een vat vol urine te stoppen en er daarna urenlang op te stampen.

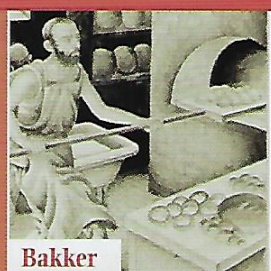
Mestboer: voordat de moderne wc werd uitgevonden, haalden mestboeren bij elk huis het 'nachtelijk vuil' op. Zij werkten alleen 's nachts.

Dorpsleven vervolg



Kleermaker

Kleermakers maakten kleren voor de rijke mensen. De boeren naaiden hun eigen kleren.



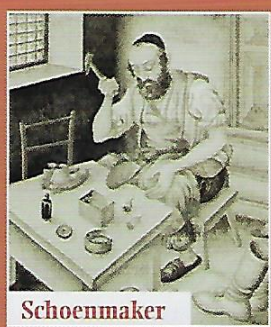
Bakker

Bakkers hadden het druk in middeleeuwse steden. Ze bakten voornamelijk volkoren brood.



Smid

De smid maakte wielen, hoefijzers, ketens voor ophaalbruggen en boeien voor de gevangenen.



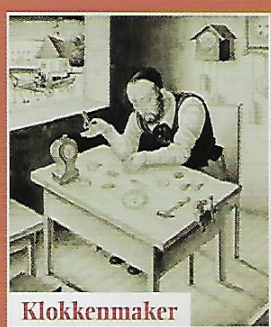
Schoenmaker

Schoenmakers maakten leren schoenen en laarzen met de hand. Vooral leer uit Spanje was erg gewild.



Wever

Wevers gebruikten wol om textiel te weven. Er waren verschillende gilden die het linnen schoon maakten, borstelden en verfdien.



Klokkenmaker

Klokkenmaker was een nieuw beroep in de middeleeuwen. De eerste klokken werden waarschijnlijk aan het eind van de dertiende eeuw gemaakt.

OPDRACHT 2: Lees de tekst over de ambachtslieden en los de vragen op

de ambachtslieden

Aan het eind van de middeleeuwen worden de steden steeds groter. De mensen in de steden hebben van alles nodig. Denk maar aan kleren, brood en vlees. Dus snijdt de kleermaker zijn stoffen om er daarna kleren van te maken, bakt de bakker zijn brood en slacht de slager dieren om vlees te verkopen.

In de middeleeuwen zijn er verenigingen van mensen met hetzelfde beroep. We noemen dat gilden. De gilden zijn heel belangrijk in de steden. De meesters van gilden leren jonge mensen een beroep. De gilden controleren de kwaliteit van het werk. Ook zorgen ze ervoor dat het werk eerlijk wordt verdeeld. Ze letten erop dat er niet te veel mensen met hetzelfde beroep zijn. Want alle leden van het gilde moeten genoeg verdienen. Om alles goed te kunnen controleren, moeten de meesters van één gilde in dezelfde straat wonen en werken.

Dit is het teken van het vleeshouwersgilde.

Welke gilden wonen en werken in deze straten?

Bakkersstraat: **bakkersgilde**

Brouwersgracht: **brouwersgilde**

Weverssteeg: **weversgilde**

Vleeshouwersstraat: **beenhouwersgilde**

De gilden hebben veel macht. Het gilde beslist bijvoorbeeld of een uitvinding gebruikt mag worden. Als dat zo is, moet iedereen die uitvinding gebruiken. De leden van het gilde mogen daarover niet zelf beslissen.

Kleur de rondjes bij de goede antwoorden.

Wat hoort bij een gilde?

- Het gilde controleert de kwaliteit. Je weet dus altijd dat je iets goeds koopt.
- Als je lid bent van een gilde, mag je op je eigen manier werken.
- De gildemeester heeft winkels door de hele stad.
- Je mag alleen maar werk doen dat bij jouw gilde hoort.

In de middeleeuwen zijn gilden heel belangrijk. Iedereen met hetzelfde beroep is lid van een gilde. Een gilde heeft strenge regels. Alle leden moeten zich daaraan houden. Het gilde is ook belangrijk in het dagelijkse leven. De leden van het gilde zorgen voor oude en zieke leden. Ze helpen leden die problemen hebben. En ze zorgen voor de weduwe van een gestorven gildemeester.

Het gilde maakt regels over de vorm en het gewicht van het brood.

Middeleeuwen

vrijdag 12/06/2020

Gildemeester en leerling In de middeleeuwen leert een kind een beroep bij een meester van een gilde. De leerling woont bij het gezin van de meester. Hij krijgt daar eten maar geen loon. De meester leert de leerling alles. Na twee jaar neemt hij een nieuwe leerling.
Vul in.

Een meester mag maar eens in de **2** jaar een leerling nemen.

Gezel Als de leerling hard werkt, kan hij na drie tot zeven jaar gezel worden. Een gezel werkt in dienst van een meester. Hij krijgt loon voor zijn werk. Een gezel doet hetzelfde werk als zijn meester. Maar hij is veel minder belangrijk.

Meesterstuk Een gezel kan meester worden door een meesterstuk te maken. Dat is een examenopdracht die gildemeesters beoordelen. De gildemeesters willen niet te veel meesters in de stad. Veel gezellen worden dus nooit meester.

Hoe lang duurt het voor een leerling gezel wordt?

3 tot 7 jaar

Wat ben je eerst? Zet in de goede volgorde: meester – leerling – gezel.

Leerling – gezel - meester

OPDRACHT 3: Lees het verhaal van Lucas door.

Ik ben Lucas, ik woon samen met mijn vader en mijn zus Lien in de stad. Daar hebben we een bakkerij. Papa staat heel vroeg op en werkt soms tot 's nachts om ervoor te zorgen dat wij eten en drinken hebben. We wonen in een heel klein huis, met een toilet dat bestaat uit een gat, dat uitkomt op een gracht. De stank is verschrikkelijk. We wonen in een zeer smal straatje, dat stikt van de ratten. Zij eten allerlei restjes op en verspreiden vele ziekten: zoals ook de ziekte waaraan mijn moeder is gestorven.

Ondanks dit, heb ik ook nog de pech dat mijn vader wil dat ik hem opvolg. Daar heb ik echt geen zin in. Elke dag van 's morgens tot 's avonds onder het meel zitten, bah, dat is niets voor mij. Ik zou veel liever een ridder worden. Maar dat gaat nu eenmaal niet, ik moet en zal mijn vader opvolgen. Ik ben nu een leerling bij mijn vader, als ik het goed genoeg doe word ik gezel. Dan volgt het meesterstuk, dit is een heel belangrijke proef, want als ik deze doorsta word ik meester in het vak.

Mijn zusje daarentegen, wil heel graag in de bakkerij staan maar zij is gedoemd om voor het huis te zorgen. Zij moet zorgen voor onze was, het eten, en zien dat het huis wat proper is. Och ja, al bij al heeft het ook zo zijn voordelen. Het leuke eraan is dat je niet alleen bent. Papa werkt samen met andere bakkers, ze noemen hen de bakkersgilde. Later zal ik hier ook deel van uitmaken.

Middeleeuwen

vrijdag 12/06/2020

OPDRACHT 4: Lees eerst aandachtig de tekst door over de boeren. En probeer een goede uitleg te vinden.

De boeren

Hoi, mijn naam is Mathijs. Ik ben een jongen van twaalf jaar en ik werk op de boerderij met mijn papa. Papa is ook een boer en hij wil graag dat ik later zijn werk overneem. Ik werk graag met mijn papa. Ik wil ook zo groot en sterk worden als hem. Dat zal ik nodig hebben want het werk is zwaar en de dagen duren lang: vanaf de zon opkomt tot ze ondergaat ben ik aan het werk. Alle dagen. Behalve op zondag. Op zondag gaan we naar de stad om graan en eieren te verkopen op de markt. Dit hebben we nodig om te kunnen eten en om te kunnen overleven. Wij zijn zelfstandige boeren: wij hebben niemand nodig om te overleven. Ik ben daar trots op, mijn papa ook.

En ik ben ook trots op mijn papa. Ik ben meestal toch trots op mijn papa. Soms niet. Zeker niet wanneer hij die zin zegt die ik haat: Jij moet nog veel leren hoor, jongen.

Jakkes. Ik haat die zin. Ik geef hem misschien gelijk maar hij heeft die zin al duizend keer gezegd tegen mij. Ik heb ooit eens aan mijn papa gevraagd wanneer ik dan genoeg zou geleerd hebben. Toen moest papa lachen.

Maar toen papa genoeg had gelachen zei hij: 'Jongen' – want zo'n zware stem heeft hij – 'als je kan zeggen wat een drieslagstelsel is, dan kan je pas zeggen dat je al iets weet.

Ja, nu had mijn papa wel gelijk. Ik wist helemaal niet wat dat woord betekende.

Goh, en ik zou zo graag tegen mijn papa zeggen dat ik weet wat dat woord betekent zodat ik kan laten zien dat ik toch wel iets weet.

Zouden jullie mij kunnen helpen?

Mathijs.



Middeleeuwen

vrijdag 12/06/2020

Antwoord:

Je deelt je land in drie stukken. In twee stukken plant je zaden en op het derde stuk doe je niet. Elk jaar schuif je door zodat er een ander stuk land een tijd kan rusten. Zo blijft de grond vruchtbaar.



Middeleeuwen

vrijdag 12/06/2020

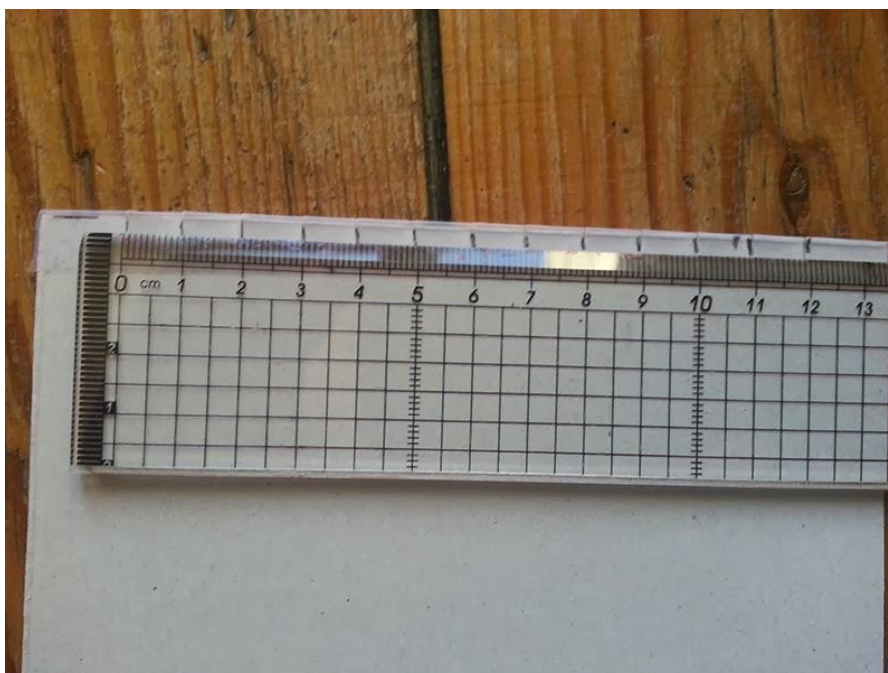
OPDRACHT 5: Maak zelf een weefgetouw! Kijk goed naar de prenten, lees de instructie en ga aan de slag!

Benodigheden:

een karton, een schaar, een meetlat, een potlood en touw (eventueel plakband voor stevigheid)



STAP 1: Markeer elke cm langs de kortste kant met een streepje en knip vervolgens op dit streepje ongeveer 1 cm in je karton.



Middeleeuwen

vrijdag 12/06/2020

STAP 2: Span het touw tussen de insnijdingen, let op niet te hard, anders krult je karton. Zo nu heb je een mini-weefgetouw.



STAP 3: Nu begint het echte werk. Knip een stuk touw af van ongeveer 1m. De makkelijkste weeftechniek is steeds onder-boven-onder-boven je touw te gaan, zoals je op de foto kan zien. Je kan ook met verschillende kleuren werk. Proberen maar.

